

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

KANDIDATURETS PRIS

EN ANALYSE AF CHIKANE OG TRUSLER UNDER FOLKETINGSVALGET 2022

KANDIDATURETS PRIS

EN ANALYSE AF CHIKANE OG TRUSLER UNDER FOLKETINGSVALGET 2022

Forfattere: Tinne Steffensen og Lumi Zuleta

Redaktion: Morten Emmerik Wøldike

Ansvarlig: Bjarke Oxlund

ISBN: 978-87-7570-171-1

e-ISBN: 978-87-7570-170-4

Layout: Michael Länger

© 2023 Institut for Menneskerettigheder

Wilders Plads 8K, 1403 København K

Telefon 3269 8888

menneskeret.dk

Denne publikation eller dele af den må reproduceres til ikkekommercielle formål med tydelig angivelse af kilde.

Vi tilstræber, at vores udgivelser bliver så tilgængelige som muligt. Vi bruger fx store typer, korte linjer, få orddelinger, løs bagkant og stærke kontraster.

Læs mere om tilgængelighed på www.menneskeret.dk/tilgaengelighed

INHOLD

RESUMÉ OG ANBEFALINGER	4
1 BAGGRUND OG FORMÅL	6
1.1 NÅR BAGSIDEN AF MEDALJEN BLIVER ET DEMOKRATISK PROBLEM	6
1.2 TIDLIGERE UNDERSØGELSER AF CHIKANE OG TRUSLER I VALGKAMPEN	7
2 SÅDAN HAR VI GJORT	8
2.1 DATAGRUNDLAG	8
2.2 SVARPROCENT OG REPRÆSENTATIVITET	8
2.3 METODISKE OVERVEJELSER	10
2.3.1 Generaliserbarhed og selektionsbias	10
2.3.2 Forbehold og styrker ved undersøgelsen	10
3 NÅR CHIKANE OG TRUSLER BLIVER HVERDAG I VALGKAMPEN	12
3.1 UNGE OG KVINDER ER HÅRDEST RAMT	14
3.2 NÅR VALGKAMPEN GÅR ONLINE, GØR CHIKANEN OG TRUSLERNE DET OGSÅ	16
3.3 CHIKANE OG TRUSLER KOMMER OFTEST FRA EN FREMMED MAND	18
3.4 CHIKANE OG TRUSLER RETTES OFTEST MOD KANDIDATERNES POLITISKE HOLDNINGER	19
3.5 KVINDER OG YNGRE RAMMES OFTERE PÅ DERES KØN OG ALDER	20
3.6 CHIKANE OG TRUSLER HAR BÅDE PERSONLIGE OG DEMOKRATISKE KONSEKVENSER	21
3.7 MÆND LADER SIG I MINDRE GRAD PÅVIRKE, MENS KVINDER HOLDER SIG TILBAGE	23
3.8 HVER SYVENDE OVERVEJER IKKE AT GENOPSTILLE PÅ GRUND AF CHIKANE OG TRUSLER	26
4 HVOR SØGER KANDIDATERNE HJÆLP?	27
4.1 FOR HVER FEMTE KANDIDAT ER CHIKANE OG TRUSLER EN DEL AF HVERDAGEN, DER IKKE ER VÆRD AT ANMELDE TIL POLITIET	27
4.2 RINGE HJÆLP AT HENTE HOS SOCIALE MEDIER	28
4.3 FLERTAL FØLER IKKE BEHOV FOR AT SØGE STØTTE HOS PARTI, MEN DER ER OGSÅ TVIVL OM PARTIETS ROLLE	29
5 BILAG	32

RESUMÉ OG ANBEFALINGER

Denne undersøgelse sætter fokus på politiske kandidaters oplevelse med chikane og trusler i valgkampen op til folketingsvalget 2022. Undersøgelsen afdækker omfanget, karakteren og konsekvenserne af chikane og trusler, samt hvor kandidaterne søger støtte og vejledning, når de har oplevet chikane og trusler. Undersøgelsen bygger på besvarelser af et spørgeskema fra en repræsentativ stikprøve af 262 folketingskandidater. Undersøgelsen viser:

Chikane og trusler i valgkampen er udbredt og skelner ikke mellem politiske blokke

Tre ud af fire opstillede kandidater (75 %) har oplevet chikane eller trusler i valgkampen op til folketingsvalget 2022. Det sker hyppigst i form af hadefulde eller uønskede kommentarer på sociale medier og hærværk mod plakater. Vi finder i denne undersøgelse ingen sammenhæng mellem omfanget af chikane og trusler i valgkampen og de politiske blokke.

De unge kandidater står for skud

Yngre kandidater er mest udsat for trusler og chikane i valgkampen. Det gælder både mandlige og kvindelige kandidater. Blandt de 18-39-årige angiver hele 89 %, at de har oplevet chikane og trusler, mens der blandt de ældre kandidater (60+ år) er betydeligt færre (49 %).

Både mænd og kvinder rammes, mens chikane mod kvinder er kønnet og seksualiseret

82 % af de kvindelige kandidater og 71 % af de mandlige kandidater har oplevet chikane og trusler. Forskellen er ikke signifikant. Når vi zoomer ind på de specifikke oplevelser, er de kvindelige kandidater i højere grad udsat for seksuel chikane og uønskede henvendelser eller hadefulde kommentarer, fx på de sociale medier. 18 % af de kvindelige kandidater har oplevet seksuel chikane i en eller anden form, mens det blandt mændene kun er 5 %.

Sociale medier lægger platform til chikane og trusler, men kandidater oplever ikke tilstrækkelig hjælp

Sociale medier er i dag en af de vigtigste platforme for politiske kandidater, når de skal nå ud til vælgerne og føre valgkamp. Men det er også platforme, hvor chikane og trusler nemt finder vej til kandidaterne. 59 % af kandidaterne har oplevet uønskede henvendelser, hadefulde kommentarer eller seksuel chikane på de sociale medier under deres valgkamp. Blandt de kvindelige kandidater er det 69 % sammenlignet med 53 % blandt de mandlige kandidater. Hver tredje kandidat har anmeldt en kommentar eller besked til de sociale medier. Af dem har kun 8 % følt, at de i høj grad har fået hjælp fra det sociale medie.

Chikane og trusler har både personlige og demokratiske konsekvenser

Chikane og trusler har en række u hensigtsmæssige konsekvenser for den enkelte kandidat, men påvirker også, hvordan kandidaterne fører valgkamp. Halvdelen af de kandidater, der har oplevet chikane og trusler, svarer, at chikanen og truslerne har

påvirket deres adfærd i valgkampen. Hver fjerde (26 %) bliver mere varsom med, hvad de skriver på sociale medier, ligesom hver fjerde (25 %) bliver mentalt påvirket af at blive udsat for chikane og trusler. Kvinder bliver i langt højere grad varsomme med, hvordan de deltager i valgkampen. 14 % af de kandidater, der har oplevet chikane og trusler overvejer at undlade at genopstille som konsekvens af deres oplevelser.

Få kandidater søger hjælp hos deres parti eller politiet

12 % af de kandidater, der har oplevet chikane og trusler, er gået til deres parti for at få støtte og vejledning, mens 9 % af hændelserne er anmeldt til politiet. Omtrent halvdelen af respondenterne, der har oplevet chikane og trusler, svarer, at hændelserne ikke har haft karakter af at være strafbare, eller at de ikke har haft behov for at søge hjælp hos partiet. 18 % af kandidaterne begrundede dog deres manglende anmeldelse til politiet med, at de ofte oplever lignende hændelser. 10 % har enten ikke kendskab til, hvilken hjælp der er at søge hos partiet, eller har ikke tillid til, at partiet kan hjælpe.

På baggrund af undersøgelsens konklusioner anbefaler Institut for Menneskerettigheder:

- At de politiske partier etablerer en rådgivningsfunktion, der giver politiske kandidater vejledning om, hvordan hændelser med trusler og chikane håndteres og anmeldes til politiet og de sociale medier.

1 BAGGRUND OG FORMÅL

Institut for Menneskerettigheder har som nationalt ligebehandlingsorgan til opgave at fremme ligebehandling og bekæmpe forskelsbehandling på baggrund af køn, seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk, kønskarakteristika, handicap, race eller etnisk oprindelse. Det sker blandt andet ved at foretage uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling og komme med anbefalinger til, hvordan ligebehandling kan styrkes.

I denne analyse undersøger vi gennem en spørgeskemaundersøgelse omfanget, karakteren og konsekvenserne af opstillede kandidaters oplevelser med chikane og trusler i valgkampen op til folketingsvalget 2022. Spørgeskemaet er udsendt umiddelbart efter valget og er besvaret af 262 kandidater. Med tilføjede vægte er stikprøven repræsentativ i forhold til alder, køn, storkreds og politisk tilhørsforhold. I spørgeskemaet har det været muligt for kandidaterne at uddybe deres besvarelser i kommentarfelder. Disse eksempler præsenteres undervejs i anonymiseret form.

Institut for Menneskerettigheder har tidligere sat fokus på kvinders underrepræsentation i både kommunalpolitik og landspolitik og de barrierer, som etniske minoritetskandidater møder, når de går aktivt ind i politik. Vi har ligeledes sat fokus på omfanget og konsekvenserne af den hårde tone i den offentlige debat på sociale medier, hvor særligt unge og kvinder afholder sig fra at deltage i debatter på Facebook og andre sociale medier på grund af den hårde tone.

1.1 NÅR BAGSIDEN AF MEDALJEN BLIVER ET DEMOKRATISK PROBLEM

Der er udbredt enighed om, at en bred repræsentation af forskellige erfaringer og interesser i vores demokratiske forsamlinger er et ideal, der skal tilstræbes. For at sikre en bred repræsentation gennem både rekruttering og fastholdelse af de politiske kandidater er det nødvendigt at minimere barriererne for deltagelse i politik. Stadig færre danskere er medlem af politiske partier, og kandidater rekrutteres oftest blandt aktive partimedlemmer.¹ Hvis det, man får med i købet, når man stiller sig til rådighed for vælgerne, er chikane og trusler, er det ikke blot bagsiden af medaljen for de, der vælges ind, men også et demokratisk problem.

Det er med andre ord af afgørende betydning, at kandidaters oplevelser med fx chikane og trusler ikke fører til, at de undlader at genopstille, eller at oplevelserne bliver et skræmmekseksempel for andre, der afholder potentielle kandidater fra at søge medlemskab og indflydelse i politiske partier. De politiske partier og vælgerne risikerer – på tværs af det politiske spektrum – at puljen af politiske kandidater ikke opdyrkes tilstrækkeligt, og at fremtidige politikere afholder sig fra at gå den vej.

1.2 TIDLIGERE UNDERSØGELSER AF CHIKANE OG TRUSLER I VALGKAMPEN

Institut for Menneskerettigheder fandt i en undersøgelse af valgkampen op til folketingsvalget 2019, at syv ud af 10 kandidater (72 %) oplevede chikane eller trusler i valgkampen.² Hansen og Stubager m.fl. dokumenterer også, at chikane var udbredt under folketingsvalget 2019. De finder, at syv ud af 10 kandidater oplevede online chikane, seks ud af 10 oplevede verbal chikane, og endelig oplevede en ud af 10 fysisk chikane.³

Institut for Menneskerettigheders tidligere undersøgelser af chikane og trusler mod politiske kandidater i kommunal- og landspolitikk dokumenterer, at chikane og trusler har store konsekvenser for de politiske kandidater, der stiller op til valg.⁴ Mange giver udtryk for, at de bliver mere forsigtige med at deltage i debatten og trækker sig fra politiske debatter. Vi ser også, at flere overvejer, om de skal fortsætte i politik fremover på grund af deres oplevelser med chikane og trusler. Særligt unge, kvinder og etniske minoriteter var udsat for chikane og trusler i valgkampen op til kommunalvalget 2021. Det er et grundlæggende problem for repræsentationen i demokratiet, hvis bestemte grupper og deres synspunkter og erfaringer udebliver, og befolkningen ikke repræsenteres på bredeste vis. Da der samlet set er langt færre opstillede kandidater til et folketingsvalg end til kommunalvalget i de 98 kommuner, er datagrundlaget desværre ikke tilstrækkeligt stort til, at det er muligt at stille skarpt på gruppen af minoritetsetniske kandidater i denne undersøgelse.

Kandidaternes mange måder at gøre sig synlige over for vælgerne på tjener til at udbrede kendskabet til kandidaterne og deres mærkesager blandt vælgerne. En valgkamp føres i dag på sociale medier, i dagspressen, på tv og på gaden døgnet rundt. Ifølge Hansen og Stubager m.fl. var Facebook det mest anvendte kampagneredskab under valgkampen i 2019, idet 96 % af kandidaterne benyttede sig af Facebook som supplement til de mere traditionelle kampagneredskaber såsom vælgermøder, valgplakater, læserbreve, tv mm.⁵ Udviklingen er sket relativt hurtigt. Fra 2011 til 2015 fordobledes andelen af vælgere, der angav, at de brugte sociale medier til fx at søge information om valget og de politiske kandidater.⁶

Denne undersøgelse bekræfter billedet. 93 % af kandidaterne svarer, at de har brugt sociale medier til at udbrede deres politiske budskaber i valgkampen. Sociale medier anvendes bredt på tværs af partier, køn og alder.

At være eksponeret på daglig basis i en lang valgkamp er ikke uden omkostninger. Sociale medier har gjort det let for politiske kandidater at kommunikere deres budskaber direkte til vælgerne – også uden om det redaktionelle filter, som findes i aviser, radio og tv. På samme tid har de sociale medier gjort det nemt for vælgerne at gå i direkte dialog med de politiske kandidater. Omvendt er de sociale medier også blevet en arena, hvor man nemt kan angribe de politiske kandidater, som man ikke sympatiserer eller er enig med.

Flere studier har vist, at online chikane er den mest udbredte form for chikane under valgkampe, og at denne chikane kommer med en række følger. ⁷

2 SÅDAN HAR VI GJORT

2.1 DATAGRUNDLAG

Analysen baserer sig på et web-spørgeskema udsendt til alle kandidater, der var opstillet til folketingsvalget 2022. Data er indsamlet i perioden fra 2. november 2022 til 28. november 2022 af Epinion på vegne af Institut for Menneskerettigheder.

I måneden op til valget indsamlede Institut for Menneskerettigheder offentligt tilgængelige e-mailadresser på opstillede kandidater via partiernes hjemmesider. Disse e-mailadresser blev sammenholdt med den officielle liste med opstillede kandidater, der offentliggøres otte dage forud for valget på Indenrigs- og Boligministeriets hjemmeside. Spørgeskemaet blev udsendt dagen efter valget og blev efterfulgt af tre påmindelser (henholdsvis en, to og tre uger efter) til de kandidater, der ikke havde besvaret undersøgelsen endnu.

2.2 SVARPROCENT OG REPRÆSENTATIVITET

Der var i alt 1.014 opstillede kandidater til folketingsvalget 2022. Af disse var 16 kandidater uden for partierne. Vi tager udgangspunkt i de 998 kandidater, der er opstillet for et parti, og de 998 kandidater udgør undersøgelsens population. Der er blevet indsamlet e-mailadresser på 965 af de i alt 998 opstillede kandidater. Der er altså i alt 42 personer, svarende til 3 % af kandidaterne, som ikke har fået tilsendt en invitation til undersøgelsen, da det ikke var muligt at finde e-mailadresser på disse.

Med besvarelser fra 262 af kandidaterne har lidt flere end hver fjerde opstillede kandidat deltaget i undersøgelsen (26 %). Da vi alene havde e-mailadresser på 965 kandidater, har undersøgelsen en svarprocent på 27 %. Det er afgørende for kvaliteten og generaliserbarheden af data, at spørgeskemaet er udformet på en måde, der ikke afskærer nogen fra at svare, og at stikprøven (deltagende kandidater) afspejler den samlede pulje af kandidater.

På grund af den relativt lille stikprøve er det ikke muligt, som i Institut for Menneskerettigheders tidligere undersøgelse af chikane og trusler mod kommunalvalgskandidater i 2021, at inddrage betydningen af kandidaternes etniske minoritetsstatus, LGBT+-tilhørsforhold eller handicap.

Det er ligeledes afgørende for resultaternes generaliserbarhed, at de, der har besvaret undersøgelsen, er repræsentative for hele gruppen af opstillede folketingskandidater. Tabel 1 viser fordelingen af køn, alder, storkreds og den politiske blok, kandidaten stiller op for (forstået som traditionel rød blok, traditionel blå blok og Moderaterne), for henholdsvis alle kandidater (populationen) og de indsamlede besvarelser (stikprøven).

Via Danmarks Statistiks opgørelse af kandidaternes køn, alder, storkreds og parti er det muligt at udlede, hvor repræsentativ vores stikprøve er. Tabel 1 viser, at stikprøven generelt repræsenterer populationen af kandidater godt – med relativt små forskelle (differencer i procentpoint).

**TABEL 1: FORDELING AF KØN, ALDER, STORKREDS OG POLITISK BLOK
BLANDT KANDIDATER I POPULATIONEN SAMMENHOLDT MED STIKPRØVEN –
FØR OG EFTER VÆGTNING.**

		Population (kilde: DST)	Stikprøve	Difference i procentpoint	Stikprøve efter vægtning
Køn	Mand	62%	59%	-3%	62%
	Kvinde	38%	41%	3%	38%
Alder	18-29 år	16%	12%	-4%	15%
	30-39 år	18%	17%	-1%	18%
	40-49 år	26%	29%	3%	26%
	50-59 år	25%	23%	-2%	26%
	60+ år	15%	19%	4%	15%
Storkreds	Københavns Storkreds	13%	12%	-1%	13%
	Københavns Omegns Storkreds	9%	8%	-1%	9%
	Nordsjællands Storkreds	8%	7%	-1%	8%
	Bornholms Storkreds	3%	2%	-1%	3%
	Sjællands Storkreds	13%	13%	0%	12%
	Fyns Storkreds	9%	8%	-1%	9%
	Syddjyllands Storkreds	13%	16%	3%	13%
	Østjyllands Storkreds	12%	13%	1%	12%
	Vestjyllands Storkreds	10%	12%	2%	10%
	Nordjyllands Storkreds	10%	8%	-2%	10%
Politisk blok	Rød blok	46%	52%	+6%	46%
	Blå blok	49%	43%	-6%	49%
	Moderaterne	5%	5%	0%	5%
Antal kandidater		998	262	-	262

Den største forskel mellem population og stikprøve ses i alder og politisk blok, hvor ældre kandidater og kandidater tilhørende rød blok er en smule overrepræsenterede i stikprøven, mens yngre kandidater og kandidater, der tilhører blå blok er en smule underrepræsenterede. For at gøre op for de små forskelle er der lavet vægte baseret på data (køn, alder, storkreds og politisk blok). Alle procenter, der fremgår i analysen, er vægtede procenter.

I den vægtede stikprøve angav 3 %, at de har et længerevarende helbredsproblem eller fysisk handicap, der er synligt, mens 5 % angav, at andre opfatter dem som indvandrere eller efterkommere. Grupperne er for små i antal til, at det er muligt at undersøge omfang af chikane og trusler for grupperne separat.

2.3 METODISKE OVERVEJELSER

I det følgende vil vi gennemgå undersøgelsens generaliserbarhed, og hvilke tiltag der er lavet for at imødekomme udfordringer med selektionsbias, sikre gyldigheden af undersøgelsens resultater og øge undersøgelsens nøjagtighed.

2.3.1 Generaliserbarhed og selektionsbias

Denne undersøgelses svarprocent og stikprøvens repræsentativitet suppleret med vægtingen gør, at vi med rimelig sikkerhed kan udlede denne analyses resultater til at gælde for alle opstillede kandidater ved folketingsvalget 2022. Vi rapporterer kun på forskelle og sammenhænge, der er solide (også kaldet statistisk signifikante) på et signifikansniveau på 5 %. Fraværet af signifikante forskelle kan skyldes den relativt lille stikprøve, og er derfor ikke nødvendigvis udtryk for, at en given sammenhæng ikke findes i populationen. I figurer og tabeller i analysen indgår vægtede procenter og uvægtede antal besvarelser.

For at undgå, at kandidater fravælger at svare, fordi de ikke føler, at undersøgelsen er relevant for dem (hvilket kan medføre såkaldt selektionsbias), er det gjort klart i invitationen, at undersøgelsen udsendes til samtlige kandidater, og eksempler på chikane og trusler er nævnt for at gøre det tydeligt, at det er en bred vifte af oplevelser, der bliver spurgt ind til (se invitation i bilag).

Selvom det er svært at udelukke selektionsbias fuldstændigt, er der ikke umiddelbart noget, der tyder på, at der er væsentligt frafald i de sociodemografiske grupper, der sjældnere oplever chikane. Vi finder eksempelvis, at den gruppe, der oplever mindst chikane og trusler, er mænd over 60 år, som er en smule overrepræsenteret i undersøgelsen.

2.3.2 Forbehold og styrker ved undersøgelsen

Da det kan være vidt forskelligt, hvad den enkelte kandidat oplever som chikane eller trusler, er det vigtigt at spørge så konkret som muligt. Vi har forsøgt at tegne en udtømmende række af konkrete oplevelser, som kandidaterne kan krydse af i svarkategorierne.

I denne undersøgelse afdækker vi alene respondenternes subjektive oplevelser med chikane og trusler og tolkninger af hændelserne. Det er således ikke formålet at undersøge omfanget af chikane og trusler i juridisk eller strafferetlig forstand. Vi kan med andre ord ikke vide, hvor mange af disse tilfælde der ville være strafbare, hvis de blev meldt til politiet. Hovedformålet er at undersøge omfang og konsekvenser af oplevet chikane og trusler målrettet folketingskandidater. Konsekvenserne kan – som denne undersøgelse bekræfter – være alvorlige, uanset om der er tale om strafbare forhold eller ej.

Institut for Menneskerettigheder foretog en lignende undersøgelse i forbindelse med folketingsvalget 2019. De to undersøgelser er ikke direkte sammenlignelige, da data for undersøgelsen i 2019 ikke er vægtede, og der er foretaget mindre rettelser i enkelte svarkategorier i 2022. Dog er spørgsmålsformuleringer langt hen ad vejen de samme. Med disse forbehold in mente finder vi, at resultaterne i denne undersøgelse overordnet set ligger i tråd med resultaterne fra 2019-undersøgelsen. Mens 72 % af kandidaterne i 2019 oplevede chikane og trusler i valgkampen, er tallet i denne undersøgelse 75 %. De steder, hvor det er relevant i den følgende gennemgang af resultater, inddrager vi tal fra undersøgelsen af valgkampen i 2019.

CHIKANE OG TRUSLER I UNDERSØGELSEN

Kandidaterne er i spørgeskemaet blevet præsenteret for følgende spørgsmål. Det er disse svarkategorier, som definerer chikane og trusler i denne undersøgelse.

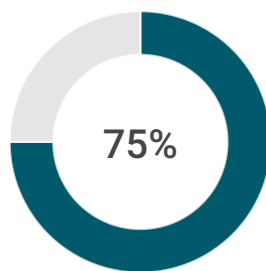
Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm. Du må gerne angive flere svar.

- Uønskede henvendelser på sociale medier
- Uønskede henvendelser via brev, e-mail, telefonopkald og SMS'er
- Uønskede henvendelser i det offentlige rum
- Hædefulde kommentarer på sociale medier
- Chikanerende tilråb
- Falsk rygtespredning
- Chikanerende adfærd ved/mod min bopæl
- Chikane af min familie/mine nærmeste
- Seksuel chikane i form af kommentarer/beskeder på sociale medier
- Seksuel chikane i form af mundtlige kommentarer
- Seksuel chikane i form af uønsket berøring
- Hærværk af valgplakater
- Anden hærværk (fx på køretøj, ved bopæl, personlige ejendele mm.)
- Forfølgelse/stalking
- Trusler om hærværk
- Trusler om afsløringer af private forhold
- Trusler mod min familie/mine nærmeste
- Trusler om vold, voldtægt eller trusler på livet
- Andet
- Jeg har ikke oplevet chikane eller trusler under valgkampen
- Ved ikke
- Ønsker ikke at besvare

3 NÅR CHIKANE OG TRUSLER BLIVER HVERDAG I VALGKAMPEN

Tre ud af fire kandidater (75 %) har oplevet en eller flere af de opstillede former for chikane eller trusler i løbet af valgkampen i 2022. I undersøgelsen af folketingsvalget 2019 var det 72 %, der havde oplevet chikane eller trusler i forbindelse med valgkampen.

FIGUR 1: CHIKANE ELLER TRUSLER I VALGKAMPEN 2022.

Har oplevet én eller flere former for chikane eller trusler i valgkampen

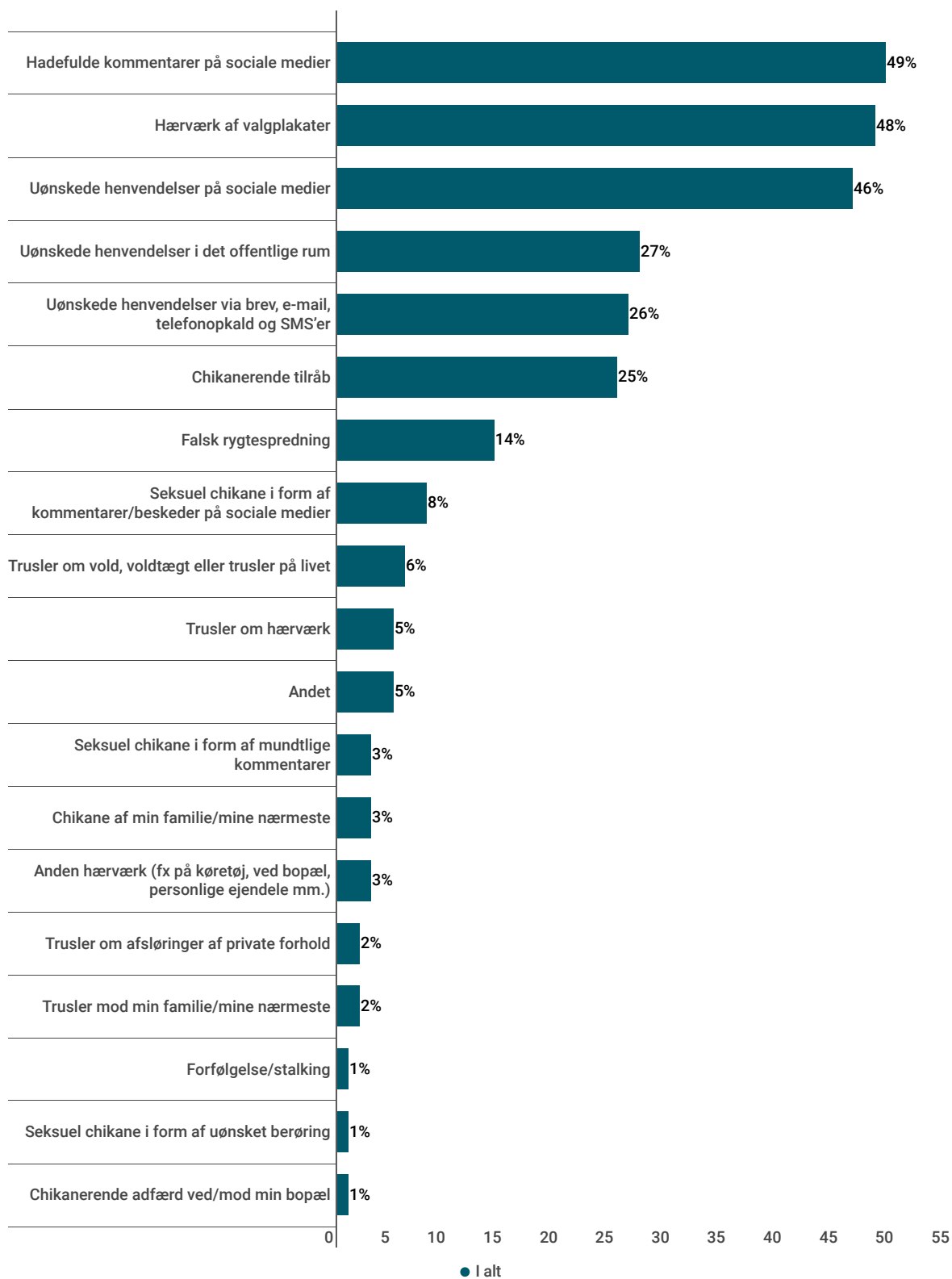
Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Spørgsmål: Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm.

Vi finder i denne undersøgelse ingen sammenhæng mellem politisk blok og omfanget af kandidater, der har oplevet chikane eller trusler i valgkampen.

Figur 2 viser, at de mest hyppige former for chikane og trusler, som kandidaterne har oplevet i valgkampen, er hadefulde kommentarer på sociale medier, som 49 % oplever, mens 48 % har oplevet hærværk af valgplakater, og 46 % har fået uønskede henvendelser på sociale medier. Det er stort set samme billede som i 2019, hvor disse tre former for chikane og trusler også var de mest hyppige.

Hærværk af plakater dækker over både at have fået taget plakater ned, sat klistermærker på, men også mere alvorlige hærværksformer, hvor øjne eller hoved er skåret ud, eller en trussel er blevet påført. 6 % af kandidaterne har oplevet trusler om vold, voldtægt eller trusler på livet, hvilket svarer til, at cirka 60 kandidater samlet set i valgkampen har oplevet alvorlige trusler.

FIGUR 2: OMFANG AF CHIKANE OG TRUSLER FORDELT PÅ TYPER.

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Spørgsmål: Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm.

“ Jeg har ved to debatter ud af seks oplevet at blive decideret svinet til af tilhørere, som kritiserede mit partis klimapolitik. Begge gange var yderst ubehagelige og har nærmest givet mig en form for angst ved optræden offentligt.”

”Det er irriterende, men går mig ikke personligt på, når plakater fx rives ned. Men denne gang var der en plakat, hvor nogle satte en lille kniv gennem panden på mit billede på en plakat og lod den sidde. Det skete ved mine børns skole, og det var lidt voldsomt.”

”Jeg stod med min plakat i hånden, da en fremmed mand uopfordret går hen til mig og gentagende gange siger til mig, at jeg er tyk og for tyk til at stille op til et offentligt hverv.”

”Efter et opslag om ligestilling fik jeg besked på at holde kæft, og at kvinder er dovne, dumme og ikke egner sig til politik.”

”Jeg fik en anonym voldtægtstrussel per mail.”

”Jeg fik en besked fra en, som mente, at jeg skulle dræbes med et jernbat og kastes i havnen som den 'faggot' [homoseksuel mand, red.], jeg er. Det var meget ubehageligt.”

”Jeg fik en mail fra en krypteret mailadresse, hvor der stod: 'Smag min glock [et våben, red.]’”

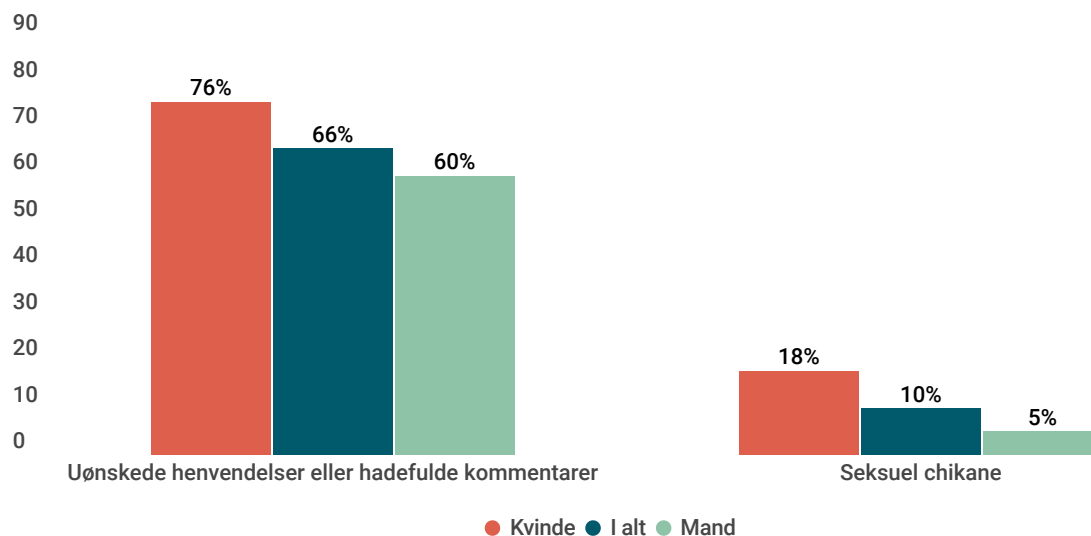
”Jeg har modtaget en besked på telefonsvareren med ønsket om, at jeg ville være død i morgen.”

3.1 UNGE OG KVINDER ER HÅRDEST RAMT

I det følgende har vi grupperet de 18 forskellige former for chikane og trusler i fem kategorier: 1) Uønskede henvendelser eller hadefulde kommentarer, 2) Chikane, 3) Seksuel chikane, 4) Hærværk og 5) Trusler. Det er disse fem kategorier, som vi rapporterer på i det følgende. For et overblik over gruppering af svarkategorier, se mere i bilag.

Figur 3 viser, at kvinder oplever bestemte typer af chikane og trusler oftere end mænd. Der er tale om signifikante forskelle. De kvindelige kandidater har tre gange så ofte været udsat for seksuel chikane (18 % mod 5 %), ligesom de i højere grad end mænd oplever uønskede henvendelser eller hadefulde kommentarer (76 % mod 60 %). Overordnet set rapporterer 82 % af de kvindelige kandidater og 71 % af de mandlige kandidater at have oplevet chikane eller trusler, om end denne forskel ikke er signifikant.

FIGUR 3: OMFANG AF CHIKANE OG TRUSLER. KØN.

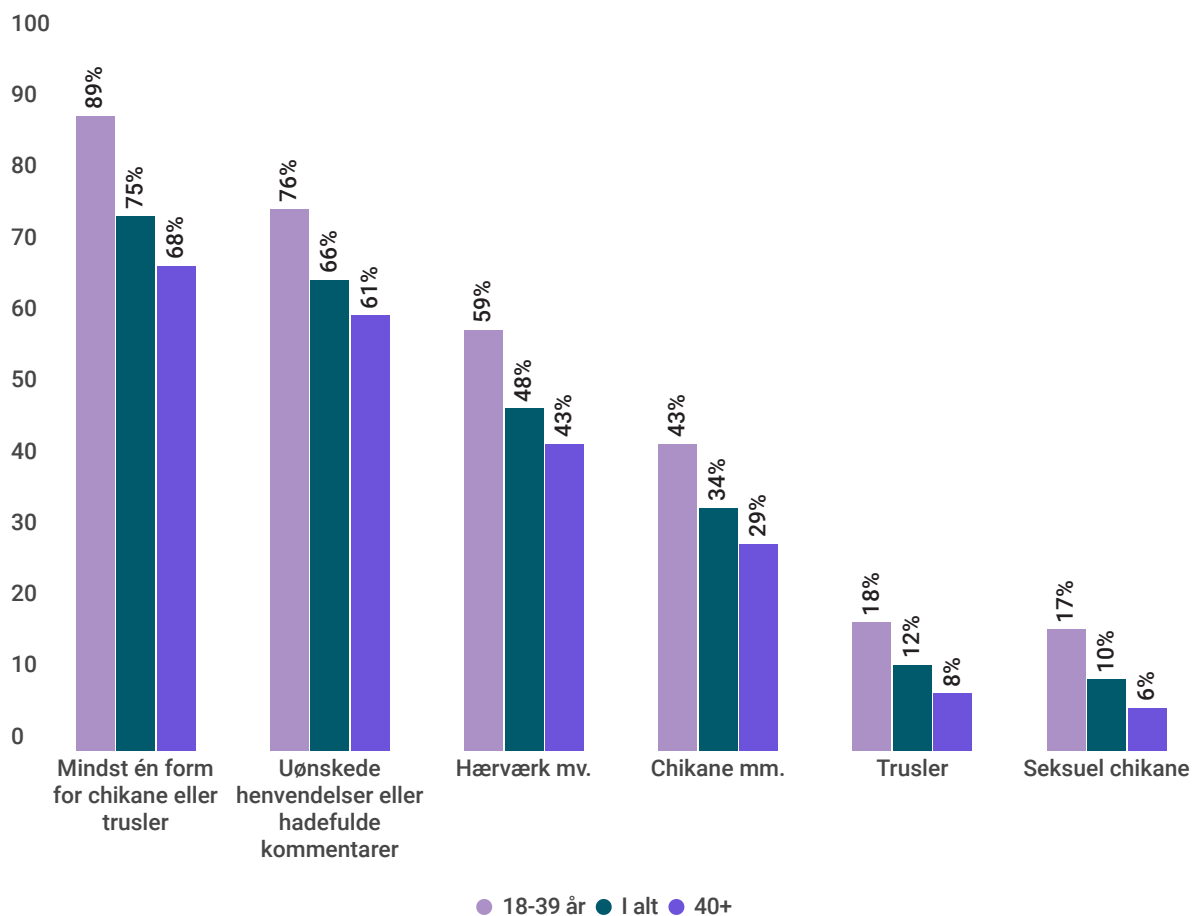

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Spørgsmål: Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm. For oversigt over, hvilke svarkategorier der er inkluderet, se bilag.

Figur 4 viser, hvordan de forskellige aldersgrupper oplever chikane og trusler, og her er det tydeligt, at den yngste aldersgruppe – de 18-39-årige – oftest er udsat for samtlige typer af chikane og trusler, som er grupperet i de fem kategorier. Den mest markante forskel ser vi i forhold til trusler, hvor de 18-39-årige oplever mere end dobbelt så mange trusler. Det samme gælder i forhold til seksuel chikane, hvor den yngre gruppe er tre gange så udsat som gruppen over 40 år. Figuren tegner således et nedslående billede af, hvordan det er at være ung i politik i dag.

Zoomer vi ind på gruppen af kvindelige kandidater under 40 år, har hele 28 % oplevet seksuel chikane. Der er dog tale om relativt få observationer i denne gruppe, og estimatets præcise størrelse er derfor forbundet med usikkerhed. Tallene er i tråd med Institut for Menneskerettigheders undersøgelse fra 2019.

FIGUR 4: CHIKANE OG TRUSLER. ALDER.

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm.

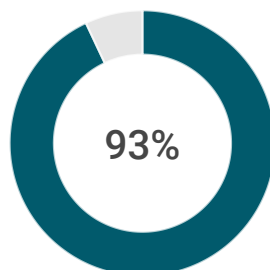
3.2 NÅR VALGKAMPEN GÅR ONLINE, GØR CHIKANEN OG TRUSLERNE DET OGSÅ

Sociale medier har gennem årene vokset sig til at være en af de væsentligste arenaer til at føre valgkamp. Det ses ved partiernes stigende brug af kampagnemidler til annoncering via sociale medier.⁸ 93 % af kandidaterne har anvendt sociale medier, fx gennem opslag, videoer og debatter med vælgerne. Der er ingen signifikant forskel mellem køn eller de to aldersgrupper i brugen af sociale medier.

Besvarelserne viser dog også, at mere traditionelle aktiviteter såsom at deltage fysisk i debatarrangementer prioriteres af kandidaterne (92 %), ligesom at uddeling af valgmateriale på gaden (89 %) og synlighed via plakater (83 %) er væsentlige elementer i en valgkamp. Se mere herom i tabel 1 i bilag.

FIGUR 5: HAR GJORT BRUG AF SOCIALE MEDIER I VALGKAMPEN, FX GENNEM OPSLAG, VIDEO OG DEBAT PÅ FACEBOOK, INSTAGRAM, YOUTUBE MM.

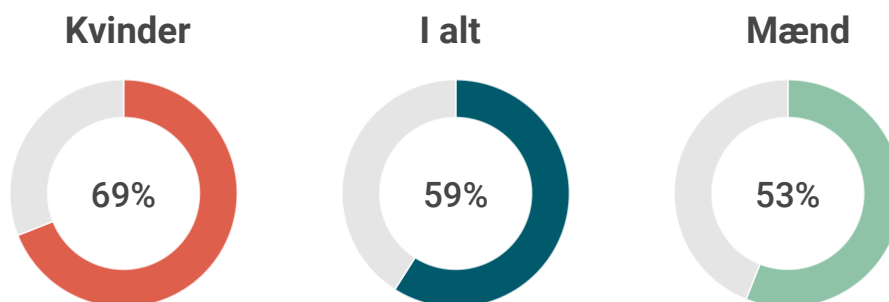

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Spørgsmål: Hvordan har du ført valgkamp? Har sat kryds ved svarkategorien: brug af sociale medier, fx Facebook, Instagram, YouTube mm., gennem opslag, video og debat.

Figur 6 viser, at 59 % af kandidaterne angiver, at de har oplevet chikane og trusler på sociale medier i løbet af valgkampen. I undersøgelsen af folketingsvalget 2019 var der 57 %, der angav, at de havde oplevet chikane eller trusler på sociale medier. Billedet er noget nær det samme ved de to folketingsvalg.

Af figuren ses også, at kvinder i noget højere grad (69 %) end mænd (53 %) har oplevet uønskede henvendelser, hadefulde kommentarer eller seksuel chikane på sociale medier i løbet af valgkampen.

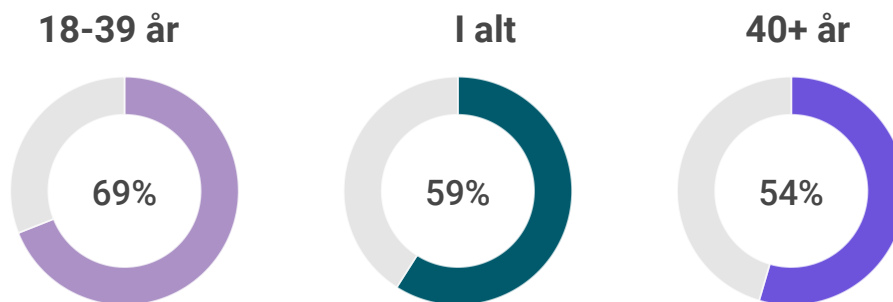
FIGUR 6: HAR OPLEVET UØNSKEDE HENVENDELSER, HADEFULDE KOMMENTARER ELLER SEKSUEL CHIKANE PÅ SOCIALE MEDIER I FORBINDELSE MED VALGKAMPEN. KØN.

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Spørgsmål: Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm. Har sat kryds ved svarkategorierne: uønskede henvendelser på sociale medier, hadefulde kommentarer på sociale medier eller seksuel chikane i form af kommentarer/beskeder på sociale medier.

Som vist i figur 7 er der signifikant flere kandidater under 40 år, der angiver, at de har oplevet chikane og trusler på sociale medier, sammenlignet med kandidater på 40 år og over.

FIGUR 7: HAR OPLEVET UØNSKEDE HENVENDELSER, HADEFULDE KOMMENTARER ELLER SEKSUEL CHIKANE PÅ SOCIALE MEDIER I FORBINDELSE MED VALGKAMPEN. ALDER.

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser. Spørgsmål: Har du oplevet nogle af følgende former for chikane eller trusler, i forbindelse med at du har ført valgkamp? Det kan være i kontakt med vælgere på gaden, til vælgermøder, på sociale medier mm. Har sat kryds ved svarkategorierne: uønskede henvendelser på sociale medier, hadefulde kommentarer på sociale medier eller seksuel chikane i form af kommentarer/beskeder på sociale medier.

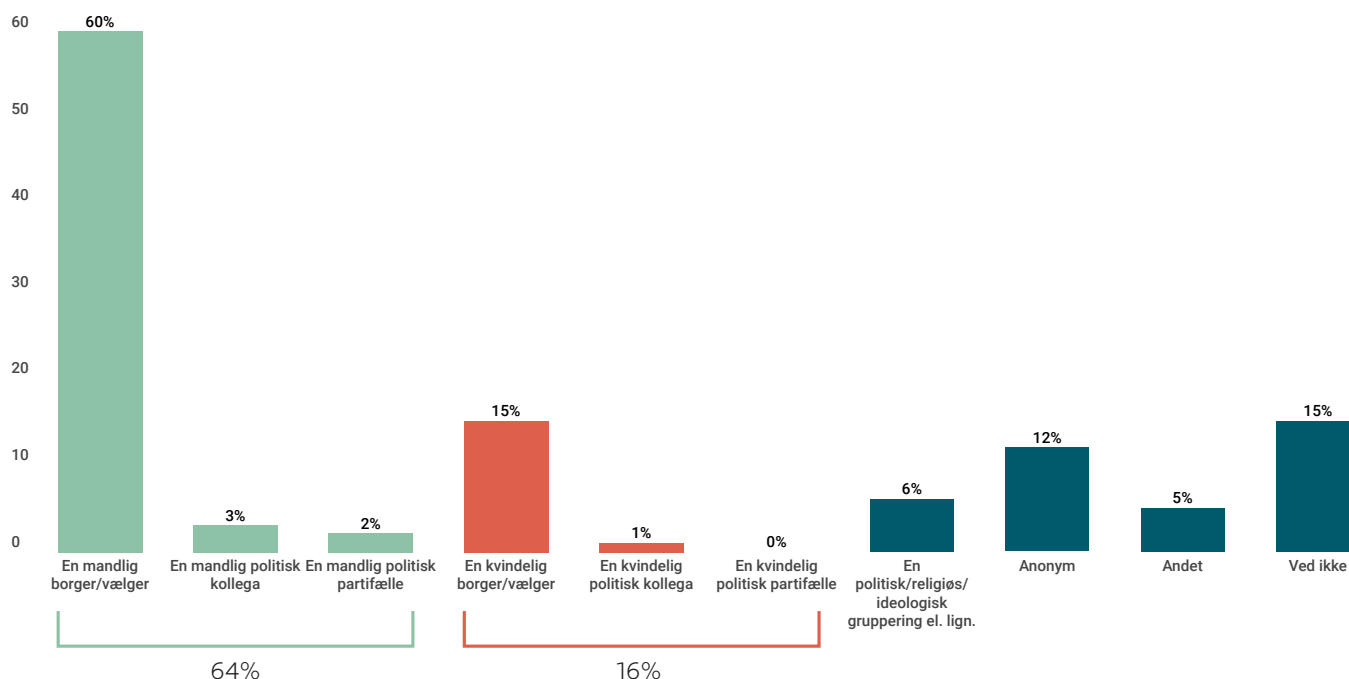
3.3 CHIKANE OG TRUSLER KOMMER OFTEST FRA EN FREMMED MAND

I spørgeskemaet er kandidaterne blevet bedt om at tænke på det seneste tilfælde af chikane og trusler, som de blev udsat for i løbet af valgkampen, hvorefter vi har spurgt ind til afsenderen.

Som tidligere belyst i undersøgelser fra Institut for Menneskerettigheder finder vi også i denne undersøgelse,⁹ at det oftest er mænd, der står bag den chikane og de trusler, som de politiske kandidater oplever. I figur 8 ses det, at 60 % af kandidaterne, som har oplevet chikane eller trusler, svarer, at en mandlig borger eller vælger var afsender i det seneste tilfælde. I 15 % af de seneste tilfælde har en kvindelig borger eller vælger stået bag.

Samlet set angiver 64 % af de kandidater, der har oplevet chikane og trusler, at en mand var involveret i det seneste tilfælde, mens kun 17 % angiver, at en kvinde stod bag. I begge tilfælde er der en overvægt af borgere/vælgere blandt afsenderne, hvilket indikerer, at chikanen og truslerne primært kommer fra fremmede personer.

FIGUR 8: AFSENDER AF SENESTE TILFÆLDE AF CHIKANE OG TRUSLER.

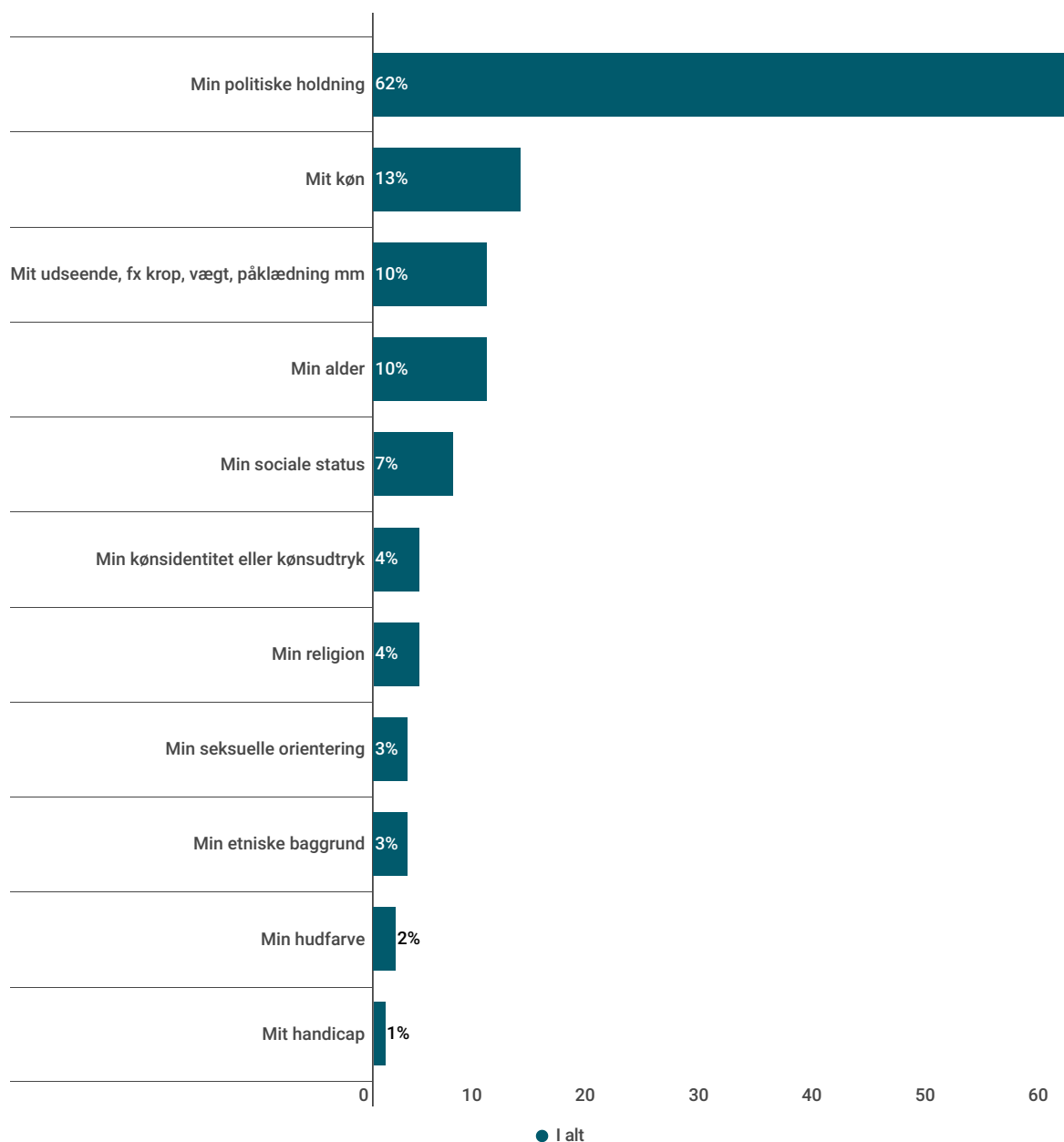

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. Fem kandidater, der har svaret, at de ikke ønsker at oplyse eller ikke ved, hvad den seneste hændelse var, er udeladt. 189 besvarelser. Spørgsmål: Hvem stod bag den seneste chikane eller trussel? Du må gerne angive flere svar, hvis flere personer deltog i den seneste hændelse.

3.4 CHIKANE OG TRUSLER RETTES OFTEST MOD KANDIDATERNES POLITISKE HOLDNINGER

I det følgende ser vi på, hvad chikane og truslerne oftest går på. Ved det seneste tilfælde af chikane og trusler angiver kandidaterne, at det oftest er rettet mod deres politiske holdninger. Derefter er hændelserne rettet mod køn (13 %), udseende (10 %) og alder (10 %).

FIGUR 9: DET SENESTE TILFÆLDE AF CHIKANE OG TRUSLER VAR RETTET MOD ...

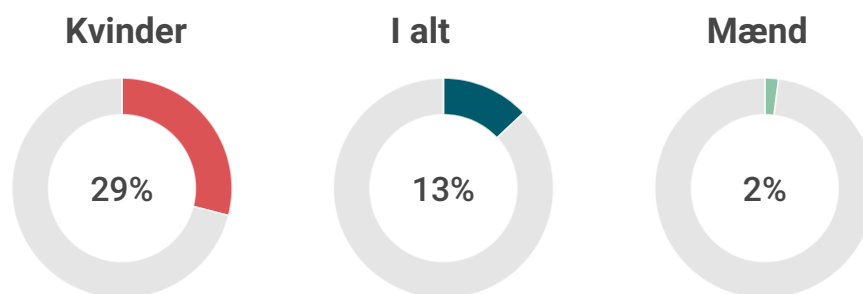

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. Fem kandidater, der har svaret, at de ikke ønsker at oplyse eller ikke ved, hvad den seneste hændelse var, er udeladt. 189 besvarelser. Spørgsmål: Hvilke af nedenstående forhold handlede den seneste chikane eller trussel om? Du må gerne angive flere svar, hvis den seneste chikane eller trussel handlede om flere forhold.

3.5 KVINDER OG YNGRE RAMMES OFTERE PÅ DERES KØN OG ALDER

Når vi ser nærmere på chikane og trusler, der er rettet mod kandidatens køn (de 13 % i figur 10), ser vi her en betydelig forskel mellem kvinders og mænds oplevelser. Op mod hver tredje kvinde (29 %), der har oplevet chikane og trusler, angiver, at den seneste hændelse var rettet mod deres køn, hvorimod det blot er 2 % af mændene, der angiver det samme.

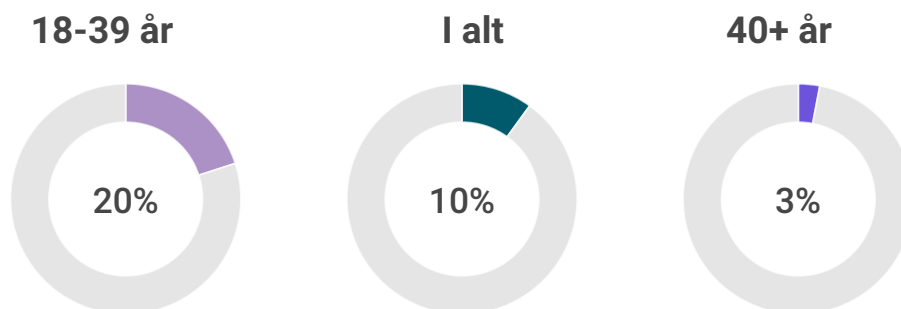
FIGUR 10: ANGIVER, AT DET SENESTE TILFÆLDE AF CHIKANE OG TRUSLER VAR RETTET MOD DERES KØN. KØN.

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. Fem kandidater, der har svaret, at de ikke ønsker at oplyse eller ikke ved, hvad den seneste hændelse var, er udeladt. 189 besvarelser. Spørgsmål: Hvilke af nedenstående forhold handlede den seneste chikane eller trussel om?

Det fremgår af figur 11, at hver femte kandidat under 40 år (20 %), der har oplevet chikane og trusler, angiver, at det seneste tilfælde var rettet mod deres alder. Tilsvarende gælder dette blot for 3 % af kandidaterne i aldersgruppen 40+ år.

FIGUR 11: ANGIVER, AT DET SENESTE TILFÆLDE AF CHIKANE OG TRUSLER VAR RETTET MOD DERES ALDER. ALDER.

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. Fem kandidater, der har svaret, at de ikke ønsker at oplyse eller ikke ved, hvad den seneste hændelse var, er udeladt. 189 besvarelser. Spørgsmål: Hvilke af nedenstående forhold handlede den seneste chikane eller trussel om?

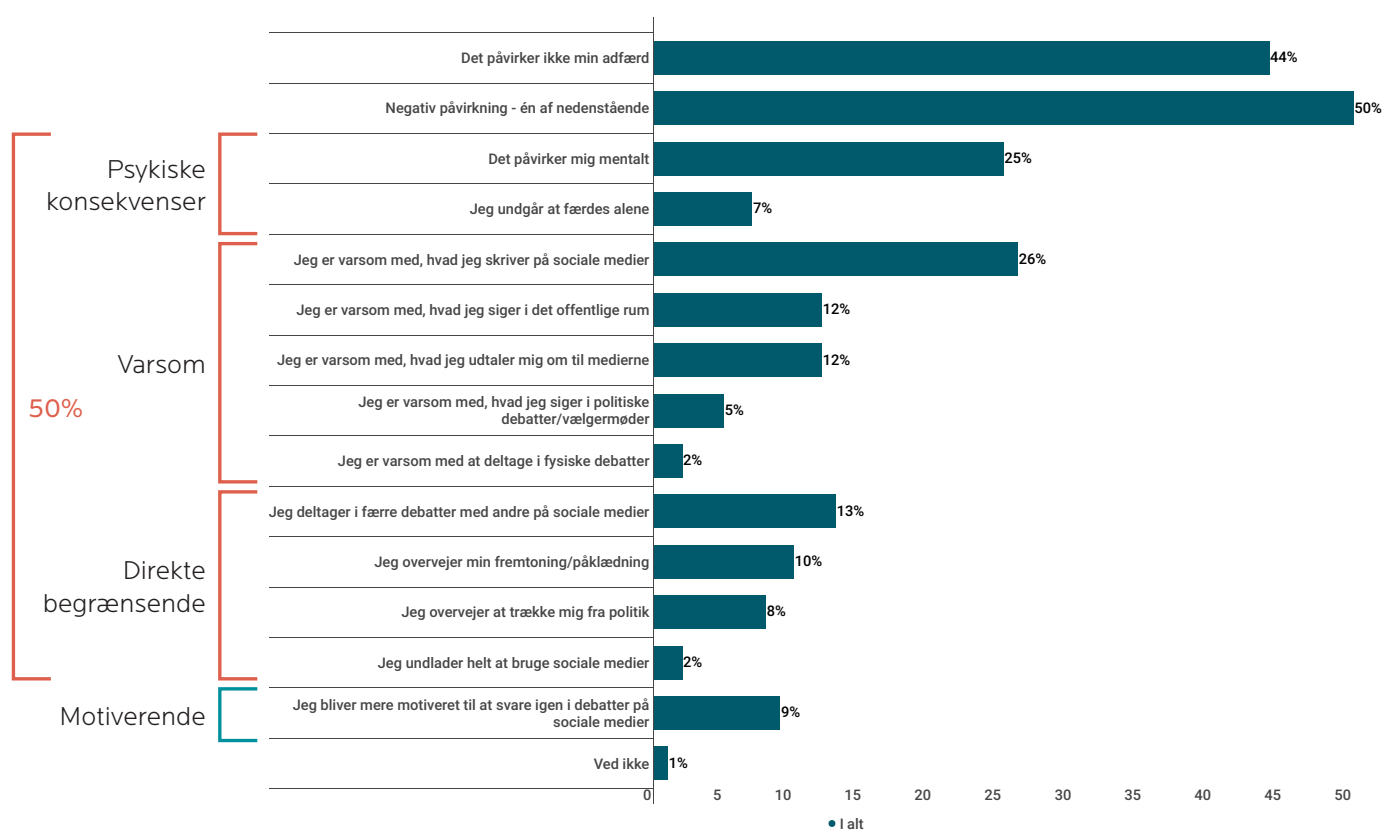
3.6 CHIKANE OG TRUSLER HAR BÅDE PERSONLIGE OG DEMOKRATISKE KONSEKVENSER

Som Institut for Menneskerettigheders undersøgelser tidligere har vist,¹⁰ har den megen opmærksomhed og eksponering, som følger af et politisk kandidatur, en pris, som viser sig ved chikane og trusler. Konsekvenserne af chikane og trusler er både problematiske for demokratiet og personligt for den enkelte kandidat.

Blandt de kandidater, der har oplevet chikane og trusler, svarer halvdelen, at deres oplevelser har påvirket deres adfærd (se figur 12). Hver fjerde (26 %), der oplever chikane eller trusler, bliver mere varsomme med, hvad de skriver på sociale medier. Hver fjerde (25 %) giver også udtryk for, at de bliver påvirket mentalt af at blive udsat for chikane og trusler, hvilket peger på, at chikane og trusler har personlige omkostninger og påvirker dem.

Det fremgår også, at 8 % af de, der har oplevet chikane og trusler, overvejer helt at trække sig fra politik. I undersøgelsen af trusler og chikane mod kandidater til kommunalvalget 2021 var tallet 11 %.

FIGUR 12: KONSEKVENSER AF OPLEVET CHIKANE OG TRUSLER.

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Hvordan har dine oplevelser med chikane og trusler påvirket din adfærd? Du må gerne angive flere svar. Det er også muligt at svare, at man både oplever negativ påvirkning og bliver motiveret.

Der er politikområder og debatter, jeg ikke ønsker at gå ind i, da jeg vurderer, at det er for risikabelt. Jeg vil gerne være i politik, men på en måde, hvor jeg og min familie kan være helt trygge.”

”Den sidste oplevelse, jeg havde, da jeg satte plakater op, gjorde, at vi stoppede med at sætte flere op, og jeg turde ikke køre ud med dem mere.”

”Jeg bliver både ked af det og i virkelig dårligt humør. Jeg kan endda blive stresset af det.”

”Jeg bliver først ked af det – så vred. Jeg tror, jeg bliver mere ’hård’ hen ad vejen.”

”Jeg mister lysten til at benytte Facebook mellem valg, hvilket går ud over min formidling af mit politiske arbejde. Det giver ikke borgerne/vælgerne indblik i, hvad jeg arbejder på.”

”Jeg ser efter flugtveje og mulige våben i enhver situation. Så jeg i højere grad kan handle effektivt, i tilfælde af at der sker noget.”

3.7 MÆND LADER SIG I MINDRE GRAD PÅVIRKE, MENS KVINDER HOLDER SIG TILBAGE

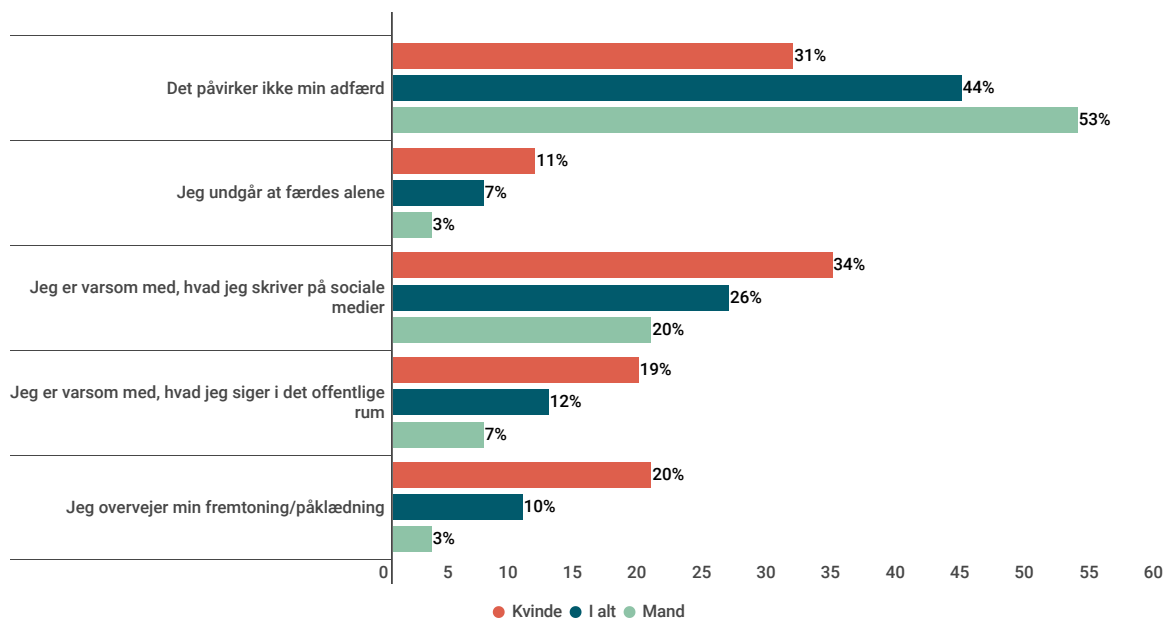
Ser vi på, hvordan kvinder og mænd påvirkes af chikanen og truslerne, er der et par signifikante forskelle, der er værd at fremhæve, og som kan ses i figur 13.

Først og fremmest er der markant færre mænd, der lader sig påvirke i adfærd af chikanen og truslerne. Det gælder for 53 % af mændene, at de ikke lader sig påvirke i deres adfærd, mens det gælder for 31 % af kvinderne.

Kvinder ændrer deres adfærd i udpræget grad og særligt i form af en øget varsomhed i forhold til, hvad de udtaler sig om enten skriftligt på sociale medier eller verbalt i det offentlige rum. Mere end hver tredje kvinde (34 %) angiver, at hun er varsom med, hvad hun skriver på sociale medier. Det samme gælder for hver femte mand (20 %). Hver femte kvinde (19 %) lader sig påvirke i en sådan grad, at hun er mere varsom med, hvad hun siger i det offentlige rum. Det gælder tilsvarende for blot 7 % af mændene.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at hver femte (20 %) kvindelige kandidat overvejer sin fremtoning og påklædning som direkte konsekvens af chikanen og truslerne. Det samme gør sig gældende for blot 3 % af de mandlige kandidater. Denne påvirkning af de kvindelige kandidaters adfærd skal ses i lyset af, at kvinder i langt højere grad udsættes for chikane og trusler, der går på deres køn, herunder deres påklædning og udseende.

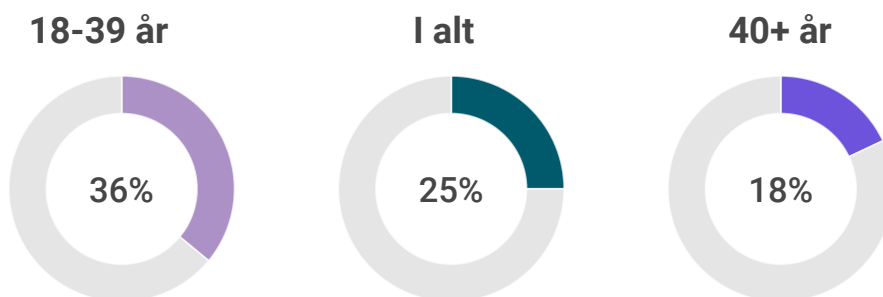
FIGUR 13: KONSEKVENSER AF OPLEVET CHIKANE OG TRUSLER. KØN.

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Hvordan har dine oplevelser med chikane og trusler påvirket din adfærd? Du må gerne angive flere svar.

Der er generelt ingen signifikante forskelle mellem aldersgrupperne med undtagelse af, hvordan chikane og trusler påvirker kandidaterne mentalt. Som figur 14 viser, er der dobbelt så mange af kandidaterne under 40 år, som angiver at de bliver påvirket mentalt, sammenlignet med gruppen af kandidater på 40 år og over.

FIGUR 14: KONSEKVENSER AF OPLEVET CHIKANE OG TRUSLER. DET PÅVIRKER MIG MENTALT. ALDER.

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Hvordan har dine oplevelser med chikane og trusler påvirket din adfærd? Du må gerne angive flere svar.

FIGUR 15: OPLEVET CHIKANE OG NEGATIVE KONSEKVENSER FOR DEN ENKELTE. KØN.

Figurnote: Alle respondenter. 262 besvarelser.

Figur 15 giver et samlet billede af, hvordan kandidaternes oplevelser med chikane og trusler varierer for kvinder og mænd.

I figuren har vi inddelt kandidaterne i tre grupper: de, der ingen chikane og trusler har oplevet, de, der har oplevet chikane og trusler, men hvor det ingen negative konsekvenser har haft, og de, der har oplevet negative konsekvenser som følge af chikane og trusler.

En ud af fire mænd (29 %) har hverken oplevet chikane eller trusler i valgkampen (intet oplevet), to ud af fire mænd (43 %) har oplevet chikane og trusler uden negative konsekvenser til følge, og en ud af fire mænd (28 %) har oplevet chikane og trusler med negative konsekvenser.

Anderledes ser det ud blandt kvinderne. Her har halvdelen (53 %) oplevet chikane og trusler med negative konsekvenser, 29 % har oplevet chikane og trusler uden negative konsekvenser, mens kun 18 % af de kvindelige kandidater ikke har oplevet chikane og trusler under valgkampen (intet oplevet).

3.8 HVER SYVENDE OVERVEJER IKKE AT GENOPSTILLE PÅ GRUND AF CHIKANE OG TRUSLER

Mens 8 % har svaret, at de overvejer at trække sig fra politik (figur 12), spørger vi også kandidaterne ind til, hvorvidt oplevelser med chikane og trusler har betydning for deres motivation og lyst til at genopstille.

Hver syvende kandidat (14 %) svarer, at de er helt eller delvist enige i, at de har haft overvejelser om ikke at genopstille på grund af oplevelser med chikane og trusler. Vi finder ingen signifikante sammenhænge mellem køn, alder og overvejelser om ikke at genopstille.

TABEL 2: OVERVEJET IKKE AT GENOPSTILLE PÅ GRUND AF OPLEVELSER MED CHIKANE OG TRUSLER.

Helt enig	5%
Delvist enig	9%
Hverken eller	9%
Delvist uenig	9%
Helt uenig	66%
Ved ikke	3%
Total	100%

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? De oplevelser, jeg har haft under valgkampen med chikane og trusler, har fået mig til at overveje ikke at genopstille til næste folketingsvalg.

4 HVOR SØGER KANDIDATERNE HJÆLP?

Som en del af undersøgelsen har vi spurgt ind til, hvorvidt kandidaterne har henvendt sig til eller anmeldt hændelser hos politiet, sociale medier eller deres parti. Vi har også bedt kandidaterne svare på, hvorvidt de mener, at henholdsvis politiet, de sociale medier og partierne håndterer og hjælper tilstrækkeligt i forbindelse med henvendelser om chikane og trusler.

4.1 FOR HVER FEMTE KANDIDAT ER CHIKANE OG TRUSLER EN DEL AF HVERDAGEN, DER IKKE ER VÆRD AT ANMELDE TIL POLITIET

Tabel 3 viser de forskellige årsager til ikke at anmelde hændelser til politiet. Her ses det, at godt halvdelen (49 %) ikke vurderer, at hændelsen var strafbar. Tæt på hver femte (18 %) har ikke anmeldt hændelsen, da de ofte oplever lignende hændelser. Det tyder på, at der finder en vis form for resistens eller hærkning sted på baggrund af den mængde chikane og trusler, kandidaterne udsættes for. Det er også værd at bemærke, at 6 % ikke har tillid eller tiltro til, at politiet kan håndtere anmeldelsen eller vil tage den alvorligt.

TABEL 3: KONTAKT TIL POLITIET.

Ja, jeg gjorde det selv	7%
Ja, en anden gjorde det	2%
Nej, jeg har ikke haft tid til det	8%
Nej, det er ikke værd at anmelde, da jeg ofte oplever lignende hændelser	18%
Nej, jeg har ikke tillid til, at politiet vil tage min anmeldelse alvorligt	5%
Nej, jeg ønsker at forblive anonym	3%
Nej, jeg har ikke tiltro til, at politiet kan håndtere min anmeldelse	2%
Nej, jeg vurderer ikke, at hændelsen var strafbar/ulovlig	49%
Andet	6%
Ønsker ikke at svare	1%

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Har du under valgkampen anmeldt en hændelse om chikane og trusler til politiet?

“Det bliver ikke taget seriøst. Politiet kan ikke rumme den opgave.”

“Jeg har tidligere anmeldt en dødstrussel, og der endte vedkommende med en måneds ubetinget fængsel.”

“Meget positiv [mødet med politiet]. Politiet havde konkrete råd til, hvordan jeg kunne undgå de mange mails, og kunne vist også sætte navn på afsenderen.”

“Sagen blev henlagt inden for 24 timer.”

"Jeg ringede. De sagde, de ville kigge på det, men at jeg ikke skulle regne med, at der skete noget. Der gik to dage, så blev den henkastet."

"De [politiet] tager det meget seriøst, men jeg forventer ikke, der 'sker noget'."

"Politiet tog det meget alvorligt begge gange og var meget hjælpsomme."

"Vi har anmeldt hærværk af banner, fordi det i første omgang var tydeligt politisk motiveret, da et LGBT-logo blev skåret væk."

4.2 RINGE HJÆLP AT HENTE HOS SOCIALE MEDIER

Som tidligere nævnt gør næsten samtlige kandidater brug af sociale medier i valgkampen, og det er også her, at chikane og trusler i høj grad finder sted. 33 % af kandidaterne har anmeldt en kommentar eller besked til et socialt medie.

TABEL 4: ANMELDT KOMMENTAR ELLER BESKED TIL SOCIALT MEDIE.

Ja, hver gang	5%
Ja, nogle gange	28%
Nej	65%
Ved ikke	1%
Ønsker ikke at svare	1%
I alt	100%

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen, og har angivet, at det fandt sted på sociale medier. 152 besvarelser. Spørgsmål: Du har svaret, at du under valgkampen har oplevet chikane eller trusler på sociale medier. Har du under valgkampen anmeldt en hændelse til et socialt medie (fx Facebook, Twitter, Instagram)?

Af de kandidater, der har anmeldt en kommentar eller besked til et socialt medie, er det blot 8 %, der vurderer, at det sociale medie kunne hjælpe, mens mere end hver tredje svarer, at det sociale medie slet ikke var til nogen hjælp.

TABEL 5: GRAD AF, AT DET SOCIALE MEDIE KUNNE HJÆLPE VED ANMELDELSE AF KOMMENTAR ELLER BESKED.

I meget høj grad	1%
I høj grad	6%
I nogen grad	17%
I lav grad	25%
Slet ikke	35%
Ved ikke	16%
I alt	100%

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen og har anmeldt en kommentar til et socialt medie. 50 besvarelser. Spørgsmål: I hvor høj grad oplevede du, at det sociale medie kunne hjælpe dig?

“ Anmeldelsen blev afvist med begrundelsen, at det ikke overtræder fællesskabsreglerne.”

”Det er fuldstændig nytteløst. De skriver hver gang, at ingen overtræder Facebookreglerne. Det er fuldstændig til grin.”

”Enten anmelder jeg, men er i stigende grad begyndt at blokere folk i stedet eller slette deres kommentarer. Men jeg skriver også færre opslag selv, fordi jeg ikke orker de grumme kommentarer.”

4.3 FLERTAL FØLER IKKE BEHOV FOR AT SØGE STØTTE HOS PARTI, MEN DER ER OGSÅ TVIVL OM PARTIETS ROLLE

Politiske kandidater er som udgangspunkt ikke ansat i partierne, og derfor har partierne ikke en entydig retlig forpligtelse til at beskytte deres politiske kandidater mod chikane og trusler, når de fører valgkamp. Partierne kan dog støtte deres kandidater ved egne initiativer og retningslinjer. I undersøgelsen har vi spurgt ind til kandidaternes oplevelse med at modtage støtte og vejledning fra partierne i forbindelse med oplevelser med chikane og trusler.

Af tabel 6 fremgår det, at blot lidt over hver tiende er gået til deres parti for at hente støtte og vejledning, mens 84 % har valgt ikke at gå til partiet. Dette skyldes for langt de flestes vedkommende, at de ikke har oplevet et behov for det, men knap hver tiende (9 %) forklarer, at det ikke er det værd, da de oplever disse **hændelser** tit, og knap hver tiende (8 %) har slet ikke kendskab til, hvilke muligheder partierne tilbyder i tilfælde af chikane og trusler.

TABEL 6: HAR SØGT STØTTE OG VEJLEDNING HOS PARTIET.

Ja	12%
Nej, jeg har ikke haft tid	8%
Nej, jeg har ikke haft behov for at søge støtte	57%
Nej, det er ikke værd, da jeg ofte oplever lignende hændelser	9%
Nej, jeg vurderer ikke, at partiet kan tilbyde mig den støtte, jeg har brug for	3%
Nej, jeg har ikke kendskab til partiets muligheder for at hjælpe med sådanne hændelser	8%
Andet	2%
Ved ikke	2%
Ønsker ikke at svare	1%

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Har du søgt støtte eller vejledning fra dit parti efter din oplevelse med chikane eller trusler?

På grund af for få respondenter er det ikke muligt at afrapportere på tilfredshed med kontakt til partiet for de respondenter, der har søgt støtte og vejledning hos partiet.

Vi har også spurgt ind til, om kandidaterne har kendskab til partiernes retningslinjer, og om de savner retningslinjer på området. 39 % svarer, at de kender til partiets retningslinjer, mens 12 % ikke kender til dem, og halvdelen (49 %) ikke ved, om deres parti har retningslinjer.

TABEL 7: KENDSKAB TIL PARTIETS RETNINGSLINJER.

Ja	39%
Nej	12%
Ved ikke	49%
I alt	100%

Figurnote: Alle respondenter, der har svaret, at de har oplevet chikane eller trusler i valgkampen. 194 besvarelser. Spørgsmål: Har dit parti retningslinjer, som indeholder initiativer til at håndtere chikane og trusler?

“ Alle kandidater kan henvende sig til storkredsformænd og/eller sekretariatet i København og få hjælp.”

“Der er en kanal til at indberette hændelser og aftale med mulighed for advokatordning.”

“Der har været medlemsmøder. De [retningslinjerne, red.] er sendt ud til alle medlemmer og kan findes på hjemmesiden.”

“Jeg har fået at vide efter hændelsen, at vi har retningslinjer for det, men jeg har aldrig kendt til dem.”

“[Retningslinjerne, red.] er diskuteret og rundsendt for nogle år siden, men er ikke blevet rundsendt igen i forbindelse med denne valgkamp.”

“Det [introduktion til retningslinjer, red.] burde nok være en del af kandidatuddannelsen.”

“Det kunne være rigtig fint med noget materiale at læne sig op ad. Det påvirker ens følelsesregister i langt større grad, end man selv vil indrømme.”

“Jeg regner med, at de [retningslinjer, red.] er der, men jeg er så ny i partiet, at jeg ikke er bekendt med dem.”

“Jeg savner retningslinjer og især hjælp på denne front. Det kan godt være, at hjælpen er der, hvis man virkelig selv har overskuddet til at finde frem til den, men det har man sjældent i situationerne.”

“ De hjalp mig med at anmelde truslen til politiet.”

”Fik en god telefonsnak med sekretariatet og partikollega.”

”Jeg kontaktede først min storkredsformand og kandidatgruppen, jeg var en del af, for at søge sparring. Jeg snakkede også med vores pressechef, som rådgav mig, hvis pressen skulle kontakte mig. Jeg fik støtte med det samme. Det var en god oplevelse.”

”Jeg henvendte mig til den øvrige ledelse og havde fuld opbakning her og opbakning til, at man kunne skride ind over for det skete.”

5 BILAG

Invitation til undersøgelsen:

Denne undersøgelse handler om oplevelser med chikane og trusler som folketingskandidat i forbindelse med folketingsvalget 2022.

Chikane kan være uønskede henvendelser, forfølgelse, hærværk af valgplakater eller lignende. Trusler kan være, om du er blevet truet på livet, truet med, at andre vil gøre skade på dig eller din familie, truet med afsløringer af private forhold eller lignende.

Spørgeskemaet udsendes til samtlige folketingskandidater, og det tager cirka fem minutter at besvare.

Dine svar vil blive behandlet fortroligt, og resultaterne af undersøgelsen vil kun blive præsenteret i en form, hvor dine svar ikke står alene. Hvis du vil vide mere om dine rettigheder, kan du læse på vores hjemmeside: [\[LINK\]](#).

TABEL 1: VALGKAMP.

	Total	263
Hvordan har du ført valgkamp?	Via plakater, som har været synlige i gadebilledet	83%
	Brug af sociale medier, fx Facebook, Instagram, YouTube mm., gennem opslag, video og debat	93%
	Læserbreve i lokalaviser og dagblade	63%
	Deltagelse i debatarrangementer/vælgermøder	92%
	Uddeling af valgmateriale på gaden	89%
	Deltagelse i tv-debatter	31%
	Jeg har ikke ført aktiv valgkamp	4%
	Andet, uddyb gerne	8%

Gruppering af svarkategorier:

1. Uønskede henvendelser eller hadefulde kommentarer

Uønskede henvendelser på sociale medier, uønskede henvendelser via brev, e-mail, telefonopkald og SMS'er, uønskede henvendelser i det offentlige rum eller hadefulde kommentarer på sociale medier.

2. Chikane

Chikanerende tilråb, falsk rygtespredning, chikanerende adfærd ved/mod kandidatens bopæl eller chikane af kandidatens familie/nærmeste, forfølgelse/stalking.

3. Seksuel chikane

Seksuel chikane i form af kommentarer/beskeder på sociale medier, mundtlige kommentarer eller uønsket berøring.

4. Hærværk

Hærværk af valgplakater eller anden hærværk (fx på køretøj, ved bopæl, personlige ejendele mm.).

5. Trusler

Trusler om hærværk, trusler om afsløringer af private forhold, trusler mod kandidatens familie/nærmeste eller trusler om vold, voldtægt eller trusler på livet.

SLUTNOTER

- 1 Er demokratiet i krise? Analyser og anbefalinger til at styrke demokratiet i Danmark. Demokratikommissionen/Dansk Ungdoms Fællesråd 2020. Tilgængelig via: https://duf.dk/fileadmin/user_upload/Editor/documents/Maerkesager/Demokratikommissionen/Demokratikommissionens_betaenkning.pdf, side 19.
- 2 Folketingskandidater oplever chikane og trusler. Institut for Menneskerettigheder 2019. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/folketingskandidater-oplever-chikane-trusler>
- 3 Klimavalget. Kasper Møller Hansen og Rune Stubager. Djøf Forlag 2021.
- 4 Folketingskandidater oplever chikane og trusler. Institut for Menneskerettigheder 2019. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/folketingskandidater-oplever-chikane-trusler>; Chikane og trusler i lokalpolitik. Institut for Menneskerettigheder 2021. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/udgivelser/chikane-trusler-lokalpolitik>.
- 5 Klimavalget. Kasper Møller Hansen og Rune Stubager. Djøf Forlag 2021.
- 6 Internettet og Folketingsvalget 2015. Danske Medier. Jakob Linaa Jensen m.fl. Tabel 1.2.1, side 5.
- 7 Folketingskandidater oplever chikane og trusler. Institut for Menneskerettigheder 2019. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/folketingskandidater-oplever-chikane-trusler>; Chikane og trusler i lokalpolitik. Institut for Menneskerettigheder 2021. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/udgivelser/chikane-trusler-lokalpolitik>; Klimavalget. Kasper Møller Hansen og Rune Stubager. Djøf Forlag 2021.
- 8 Se fx <https://politiskannoncering.dk/ftv22/>
- 9 Folketingskandidater oplever chikane og trusler. Institut for Menneskerettigheder 2019. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/folketingskandidater-oplever-chikane-trusler>; Chikane og trusler i lokalpolitik. Institut for Menneskerettigheder 2021. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/udgivelser/chikane-trusler-lokalpolitik>.
- 10 Folketingskandidater oplever chikane og trusler. Institut for Menneskerettigheder 2019. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/nyheder/folketingskandidater-oplever-chikane-trusler>; Chikane og trusler i lokalpolitik. Institut for Menneskerettigheder 2021. Tilgængelig via: <https://menneskeret.dk/udgivelser/chikane-trusler-lokalpolitik>.

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

